

розвитку педагогічної науки, освіти і практики в різних регіонах України. Це досягається насамперед переорієнтацією діяльності освітянських бібліотек на більш активне формування власних електронних ресурсів і надання онлайн-доступу до них віддаленим користувачам через власні вебсайти, сторінки, блоги, соціальні мережі.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ ФАХІВЦІВ БІБЛІОТЕЧНО-ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ

*Н. Є. Зоріна, науковий співробітник
відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів*

Знання сучасної галузевої термінології і володіння нею на високому професійному рівні є важливим чинником професіоналізму фахівців бібліотечно-інформаційної галузі. У наукових дослідженнях ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського питання сучасної фахової термінології, розвитку поняттєвого апарату бібліотекознавства та бібліографознавства визначено як одне з пріоритетних. Науковий інтерес до галузевих термінологічних словників та їх використання у процесі формування термінологічної грамотності фахівців бібліотечно-інформаційної сфери пов'язаний із завданням створення довідкового видання «Каталогізування документів: короткий термінологічний словник», роботу над яким було завершено у цьому році. У ході дослідження розглянуто використання термінологічних фахових словників як один із ефективних засобів оволодіння фаховою термінологією і формування термінологічної грамотності бібліотечних працівників. З'ясовано, що спеціальні галузеві терміни становлять понад 60% професійної лексики фахівця, решту посідає загальнонаукова термінологія та загальнонавчальні лексеми. Зазначено, що термінологічний словник як найважливіший засіб опису окремої терміносистеми не лише фіксує сукупність термінів певної науково-виробничої сфери, але й показує системний характер термінології як логічно організованої системи, сприяє вивченню і розумінню системних зв'язків у термінології.

Обґрунтовано потребу використання термінологічних фахових словників у навчальній, професійній та науково-дослідницькій діяльності, а також у процесі професійного саморозвитку [1; 2]. Розглянуто функції термінологічних словників, їх класифікацію щодо цільового й читацького призначення. Відзначено, що систематичне користування термінологічним словником сприяє виробленню навичок коректного вживання як спеціальних, так і загальнонаукових термінів, розширенню й збагаченню словникового запасу, засвоєнню нових знань.

За результатами дослідження зроблено висновок, що використання термінологічних словників має широкий спектр можливостей для оволодіння науковою та фаховою термінологією на всіх етапах навчання і професійної діяльності працівників бібліотечно-інформаційної сфери – від засвоєння

фахової термінології загалом до поглибленого вивчення термінів і розуміння термінології як упорядкованої системи.

Список використаних джерел

1. Ракшанова Г. Ф., Назаренко І. Л. Формування фахової термінологічної компетентності у студентів. *Філологічні студії*. 2018. Вип. 17. С. 249–260.
2. Семенов О. М. Словник у професійній діяльності: ціннісні орієнтири. URL: http://virt.ldubgd.edu.ua/konferenc/kon_ikt/Section6/Semenog.pdf (дата звернення 22.06.2021).

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В ДИСЕРТАЦІЯХ УКРАЇНСЬКИХ УЧЕНИХ-ПЕДАГОГІВ

*С. Г. Коваленко, науковий співробітник
відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів*

Упродовж останнього десятиліття в різних країнах світу спостерігається докорінна зміна підходів до освіти й соціально-культурної політики загалом, що обумовлено орієнтуванням суспільства на формування особистісних якостей людини. Ці зміни в суспільній свідомості спричинили появу нової парадигми освіти, яка характеризується такими визначеннями, як «людиноцентризм» і «дитиноцентризм», що, зокрема, має забезпечувати підвищену увагу до дітей, які потребують особливих освітніх потреб. З'явилося поняття «інклюзивна освіта», що являє собою систему освітніх послуг, які ґрунтуються на принципі забезпечення основного права дітей на освіту та права здобувати її в умовах загальноосвітнього закладу.

Питання інклюзивної освіти почали ширше висвітлюються також українськими вченими, що зумовлено модернізацією й реформуванням освітнього процесу в країні, а також трансформацією системи освіти в умовах здійснення проєкту «Нова українська школа». Дисертаційні дослідження таких науковців, як А. Колупаєва, К. Косова, О. Ферт, Г. Скиба, Ю. Бондаренко, І. Луценко, Н. Софій та інші, розкривають сутність цього питання, аналізують термін «інклюзивна освіта» та визначають кроки щодо вдосконалення дій у розвитку інклюзивної освіти.

2020-й та 2021 рр. створили нові серйозні виклики в освіті всього світу. Мається на увазі запровадження всеохопного дистанційного навчання у зв'язку з карантинними заходами через пандемію COVID-19. Не обходять ці проблеми і дітей з особливими освітніми потребами. В умовах дистанційного навчання такі діти опинаються сам-на-сам зі своїми вже наявними труднощами. До того ж вони повинні на достатньому рівні володіти інформаційно-комунікаційними технологіями з освітньої комунікації. З огляду на важливість цього питання та з метою більш глибокого ознайомлення з цією проблемою в Україні, проведено ретроспективний аналіз захищених дисертацій спеціальності 13.00.00 «Педагогіка» за темою «Інклюзивна освіта».

У ході проведених досліджень з'ясовано, що загальна кількість захищених дисертацій зазначеної проблематики за аналізований період 2013–2020 рр. складає 29. Найбільша кількість дисертацій – 11 – захищена за спеціальністю 13.00.03 «Корекційна педагогіка». Аналіз дисертацій в розрізі